

III Ogólnopolski Pijarski Konkurs Gramatyczny im. ks. Onufrego Kopczyńskiego test finałowy - GIMNAZJUM

GODŁO UCZESTNIKA:

Droga Uczennico! Drogi Uczniu!

Masz przed sobą test sprawdzający Twoje umiejętności i wiedzę z zakresu gramatyki języka polskiego oraz życia i działalności Onufrego Kopczyńskiego. Pracując, uważnie czytaj treść poleceń.

Na niektóre pytania możesz udzielić kilku prawidłowych odpowiedzi. Zaznaczaj je znakiem **X**. Jeśli uznasz, że się pomyliłaś/-łeś, błędną odpowiedź otocz kółkiem - **O**. Może też zdarzyć się tak, że żadna odpowiedź nie będzie poprawna.

Na wykonanie wszystkich zadań masz 60 minut. Powodzenia!

Część I – NAUKA O JĘZYKU

- 1. Wypowiedzenie: „Oświecenie było okresem, w którym dokonywało się stopniowe przewartościowanie poezji i jej roli w życiu społecznym.” jest:**
 - a) zdaniem pojedynczym rozwiniętym
 - b) zdaniem wielokrotnie złożonym
 - c) zdaniem podrzędnie złożonym z podrzędnym przydawkowym
 - d) zdaniem podrzędnie złożonym z podrzędnym okolicznikowym miejsca
- 2. W wypowiedzeniu: „Siarczyński napisał w 1782 roku książkę na temat ogrodów, ponieważ nie chciał, aby polski „rynek ogrodniczy” pozostał bez fachowej literatury rodzimej.” są:**
 - a) dwa spójniki
 - b) trzy przyimki
 - c) dwie partykuły
 - d) trzy przymiotniki
- 3. Narysuj wykres podanego wypowiedzenia. Nazwij je precyzyjnie.**
„Wczytując się w przetłumaczone przez Zagórskiego sielanki, można zauważyć, iż warsztat poetycki gatunku jest mu bliski, toteż polskim słowem operuje łatwo.”
- 4. Napisz, jaką formę ma rzeczownik pijarzy w:**
D., l. poj. - C., l. mn. -
Jakie zjawisko występuje w deklinacji tego rzeczownika?
- 5. Mowę zależną stanowią zdania:**
 - a) wszystkie podrzędnie złożone
 - b) podrzędnie złożone podmiotowe
 - c) podrzędnie złożone dopełnieniowe
 - d) wszystkie złożone

6. Podane zdanie przekształć tak, aby powstało wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania: *Kiedy Kalasancjusz założył szkołę, był bardzo szczęśliwy.*
-
7. „*Po Konarskim najgłośniejszym z pijarów jest Kopczyński*” – w tym zdaniu podkreśl przymiotnik w stopniu najwyższym. Wypisz rodzaje stopniowania.
-
-
8. Na czwartą sylabę od końca akcent nie pada w wyrazie:
- napisaliby
 - prze czytali byśmy
 - nauczali byście
 - recytowałby
9. Upodobnienie międzywyrazowe następuje w grupie wyrazów:
- naród polski
 - błąd druku
 - ksiądz pijar
 - poznawanie przeszłości narodu
10. Definicja słowotwórcza wyrazu *poetka* brzmi:
- ta, która pisze wiersze
 - ta, która pisze poezje
 - kobieta poeta
 - mały poeta
11. Ujemne zabarwienie uczuciowe zawiera wyraz:
- rżysko
 - psisko
 - urwisko
 - kartoflisko
12. Wyrazem o zabarwieniu uczuciowym dodatnim nie jest:
- ganek
 - przystanek
 - ranek
 - baranek
13. Homonimy to inaczej wyrazy:
- przeciwstawne
 - wieloznaczne
 - obce
 - bliskoznaczne
14. „Kobieta w wierszach pijarów jest tradycyjnie przypisana domowi, bo taka była wówczas obyczajowa norma”.
- Wypisz oboczności występujące w temacie rzeczownika *kobieta*.
-
- Utwórz sześć wyrazów pochodnych od rzeczownika *dom*. Podkreśl formanty.
-

15. Poprawną formę ma zdanie:

- a) Przeczytaj mi te drugie słowo.
- b) Przeczytaj mnie to drugie słowo.
- c) Przeczytaj mi to drugie słowo.
- d) Mnie przeczytaj to drugie słowo.

16. Poprawnie powiemy:

- a) Napisz ten wyraz z wielkiej litery.
- b) Napisz ten wyraz wielką literą.
- c) Napisz ten wyraz w cudzysłowiu.
- d) Napisz ten wyraz w cudzysłowie.

17. Neologizmem znaczeniowym jest wyraz:

- a) słodkość
- b) stanowczy
- c) myszka
- d) pianka

18. Samogłoski nosowe zachowują nosowe brzmienie przed spółgłoskami:

- a) s, z, sz, ż
- b) wszystkimi dźwięcznymi
- c) szczelinowymi
- d) b, p, d, t

19. Neologizmy artystyczne powstają jako:

- a) środek do sprowokowania czytelnika
- b) środek do opisanie literackiej rzeczywistości
- c) środek do utrudnienia czytelnikowi odbioru dzieła
- d) środek do wyrażenia uczuć podmiotu lirycznego

20. W zdaniu: „Natchnieni oraz zainspirowani działaniami Konarskiego pijarzy polscy nie stworzyli wielu utworów poetyckich o tematyce ściśle związanej ze sprawami kraju.” występują:

- a) imiesłowy przymiotnikowe czynne
- b) imiesłowy przymiotnikowe bierne
- c) imiesłowy przysłówkowe współczesne
- d) imiesłowy przysłówkowe uprzednie

21. „Sielanka stała się gatunkiem znacznie wzbogacającym twórczość poetów ze środowiska pijarskiego.” W tym zdaniu występuje:

- a) podmiot logiczny
- b) orzeczenie imienne
- c) podmiot gramatyczny
- d) orzeczenie czasownikowe

22. W słowie *sielanka* występują:

- a) 4 sylaby i 8 głosek
- b) 3 sylaby i 8 głosek
- c) 3 sylaby i 7 głosek
- d) 4 sylaby i 7 głosek

Część II – ŻYCIE I DZIAŁALNOŚĆ ONUFREGO KOPCZYŃSKIEGO

1. Miejsce urodzenia Onufrego Kopczyńskiego to:

- a) Czerniejów
- b) Czerniejewo
- c) Czerniejew
- d) Czerniejowo

2. Onufry Kopczyński urodził się:

- a) 30 kwietnia 1753 roku
- b) 30 listopada 1753 roku
- c) 30 kwietnia 1735 roku
- d) 30 listopada 1735 roku

3. Onufry Kopczyński napisał pierwszy polski podręcznik gramatyki. Nosił on tytuł:

- a) „Gramatyka języka polskiego”
- b) „O języku polskim – podręcznik”
- c) „Grammatyka dla szkół narodowych”
- d) „O sztuce wymowy dla najmłodszych”

4. Onufry Kopczyński był nazywany:

- a) obrońcą mowy ojczystej
- b) pierwszym prawodawcą języka polskiego
- c) pierwszym księdzem, który wypowiadał się wzorowo
- d) biskupem – poetą

5. Prawda czy fałsz?

Onufry Kopczyński nazwał przypadki w odmianie rzeczownika: mianownik, dopełniacz, itd.
PRAWDA / FAŁSZ

6. Onufry Kopczyński, zalecał:

- a) zwracać uwagę na sposób formułowania wypowiedzi
- b) uważną analizę treści dzieła
- c) unikanie utworów pisanych po łacinie
- d) czytanie poezji patriotycznej

7. Onufry Kopczyński nie był:

- a) prowincjałem Pijarów
- b) kardynałem
- c) członkiem Towarzystwa Przyjaciół Nauk
- d) wizytatorem szkół

8. Onufry Kopczyński był związany z:

- a) Biblioteką Krasieńskich
- b) Towarzystwem Ksiąg Elementarnych
- c) Wydawnictwem Krakowskim
- d) Biblioteką Załuskich

9. Onufry Kopczyński studia zakonne odbywał w:

- a) Rzeszowie
- b) Międzyrzeczu
- c) Krakowie
- d) Warszawie

10. Onufry Kopczyński pracował jako:

- a) nauczyciel gramatyki
- b) nauczyciel poezji
- c) nauczyciel retoryki
- d) nauczyciel wymowy